

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2003-2004

14 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, LANDBOUW, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het beleid om de Vlaamse economie aan te zetten tot meer aandacht voor design

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de stopzetting van de werking van het Instituut voor Journalistiek

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de uitbreiding van de doelgroep voor opleidingscheques

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de gevolgen van de bij de federale regeringsonderhandelingen besliste defederalisering van het verlenen van exportvergunningen van wapens

Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

Dinsdag 14 oktober 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Roland Van Goethem

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.03 uur.*

Vraag om uitleg van de heer André-Emiel Bogaert tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het beleid om de Vlaamse economie aan te zetten tot meer aandacht voor design

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bogaert tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over het beleid om de Vlaamse economie aan te zetten tot meer aandacht voor design.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, collega's, de verfrissende aanpak van minister Ceysens met betrekking tot economie en e-government, noodzaakt ook het parlement om aandacht te hebben voor nieuwigheden. Een parlement moet – vanuit zijn controle- en beleidsopdracht – oog hebben voor de nieuwe initiatieven van de Vlaamse regering, onafhankelijk van de minister en de partij die voor die vernieuwing verantwoordelijk is.

Design is een belangrijk aspect van de verkoopstechnieken. Net zoals e-government de administratie verbetert, is design een middel om de economische activiteiten op te krikken. Minister Ceysens – als jong en niet lelijk minister – bracht een positieve boodschap door te benadrukken dat iets ook mooi, sierlijk en verfijnd kan zijn, en gaf het voorbeeld door ontwerpen met het keurmerk 'Dit is Belgisch' te dragen. Dit beleid is gebaseerd op een studie over de invloed van design op het bedrijfsleven en het concurrentieel voordeel van design in de meubelindustrie.

Mevrouw de minister, ik vraag niet wat uw standpunten zijn, maar hoe het beleid een uitgesproken standpunt gestalte kan geven. Het is normaal dat de uitvoerende macht door het parlement bevraagd wordt over de geleverde inspanningen. Ministers willen soms een belangrijke boodschap brengen, de ene al belangrijker dan de andere. Als een minister om 9 uur opstaat en bij het scheren zegt dat het kijk- en luistergeld moet worden afgeschaft, heeft dit een grotere impact dan het onderwerp dat we vandaag bespreken.

De creatieve economie is belangrijk, zeker binnen de huidige economische context. We staan voor moeilijke uitdagingen : alle zeilen moeten worden bijgezet om de kaap te rondren. Naast informatica en een wijziging van het industrieel bestel zal ook creatieve economie nodig zijn om nieuwe Vlaamse producten te promoten in binnen- en buitenland.

Ik raad aan om – zonder reclame te willen maken – het laatste nummer van Weekend Knack te lezen, waarin een uitgebreide reportage over design staat. zes Vlaamse designmakers zeggen waarom de vormgeving van producten belangrijk is.

Ik vind een incentive voor een creatieve economie belangrijk genoeg om er een vraag over te stellen, want ik vraag mij af hoe de voornemens in de praktijk zullen worden gebracht.

Mevrouw de minister, u zegt dat in economisch gunstige tijden de solvabiliteit en winstgevendheid van bedrijven die aandacht hebben voor design duidelijk hoger ligt. Dit blijkt op het moment dat het op economisch vlak niet goed gaat, want dan pas worden er lessen getrokken. U stelt dat de combinatie van design en economie een belangrijke bijkomende stimulans kan zijn voor het Vlaamse bedrijfsleven. Daarbij verwijst u naar 1999 – een topjaar –, toen designbedrijven opmerkelijk beter presteerden dan bedrijven zonder specifieke inspanningen op het vlak van design.

Bogaert

Het is gemakkelijker om met design – wat eigenlijk luxeproducten zijn – succes te boeken in periodes van economische groei dan in periodes van recessie. Dit bleek ook in 2001, toen het aspect design veel minder belangrijk was, omdat andere economische factoren op het voorplan traden.

Het is belangrijk te weten welke initiatieven de Vlaamse regering en de minister van Economie willen nemen. Het Vlaams Parlement moet dan het beleid toetsen aan de kostprijs.

U wilt een beleidsaanbeveling uit de studie uitvoeren, namelijk het opstellen van een inventaris van de Vlaamse designkennis. Er zou een kenniscentrum voor design worden opgericht, dat vergelijkbaar is met het kenniscentrum PPS en kennis over een bepaald onderwerp verzamelt en beschikbaar stelt.

De studie spreekt evenwel ook over het subsidiëren van projecten die de samenwerking tussen designers en industrie moeten aanmoedigen. Subsidies zijn een gift of een tegemoetkoming van de overheid aan de privé-sector. Hier betreden we het terrein van het financiële beleid, van de begroting en van het regeerakkoord.

Verder wilt u een aanspreekpunt creëren. Dat is een typisch paars initiatief, net als de eenloketfunctie. Gebeurt dat met steun van de overheid? De woordvoerder van het industriële bedrijfsleven is opgetogen over de interesse van de Vlaamse overheid voor een belangrijk aspect van de economie, namelijk creatieve design en verfijning van producten. Investeren in design en de promotie ervan zijn ten zeerste aangewezen. De Vlaamse regering moet het door haar nagestreefde beleid en de financiële implicaties ervan transparant in kaart brengen.

Ik vind het uitgangspunt interessant. De creatieve economie is een middel om de huidige problemen te overbruggen. U hebt namens de Vlaamse regering een beleidsverklaring afgelegd over het belang van design in de bedrijfswereld. U hebt mijn vragen ontvangen. Hoe kunt u uw ideeën in daden omzetten?

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, er valt inderdaad iets te zeggen voor design in de eco-

nomie. Ik neem aan, mijnheer Bogaert, dat u design in ruime zin ziet, dat u het niet alleen over mode en textiel hebt.

Mevrouw de minister, waarover hebt u het eigenlijk? Hebt u het over productvernieuwing, over procesvernieuwing of over een combinatie van die twee? Waarop moeten we bij laagconjunctuur inspelen? Op die subtiele mix van proces en product? Moeten we die nieuwe projecten en de promotie ervan subsidiëren?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik ben blij dat u dit onderwerp aankaart. Soms wordt er cynisch gedaan over de aanwending van design om de economie op te krikken. De aandacht en het geloof erin groeit echter.

Vorige week stelde professor Sleuwaegen hier zijn rapport voor. In hoofdlijn komt het hierop neer: Vlaanderen verliest terrein op het vlak van zijn prijsconcurrentiepositie. We moeten onze economie kunnen opwaarderen en we moeten meer toegevoegde waarde creëren. Dat is duidelijk. We moeten opnieuw een concurrentieel gewest worden.

Professor Sleuwaegen heeft duidelijk gemaakt dat onze bedrijven steeds performanter geworden zijn. Onze productie werd steeds meer geautomatiseerd, met veel ontslagen als gevolg. Wat we altijd hebben nagelaten, of waarin we achteroplopen, is productinnovatie, de integratie van producten en diensten en de toegevoegde waarde van het product.

Om dat laatste te bereiken kom ik bij design. Dat mag niet eng worden geïnterpreteerd. Het gaat niet alleen om de uiterlijke vorm. Mode staat misschien wel symbool voor design, maar het vormt er slechts een klein deel van. Design betekent een hele wereld van industriële vormgeving. We hebben daarover twee rapporten gekregen.

Het eerste rapport is van het onderzoeksbureau Compagnie, waarin de economische impact van design en industriële vormgeving wordt geanalyseerd. Uit het rapport blijkt dat aandacht voor die aspecten tot verbeterd rendement leidt als het economisch goed gaat. In perioden van laagconjunctuur houden bedrijven die daar aandacht aan besteden ook beter stand. De tweede studie is van Deloitte & Touche, met een benchmarking van de actoren op het Europese niveau.

Ceysens

Wie de Septemberverklaring goed leest, weet dat de Vlaamse regering deze kaart trekt. De minister-president heeft herhaaldelijk gezegd dat we de industriële vormgeving en de creatieve economie in het algemeen sterk moeten steunen. Industriële vormgeving is ruimer dan design. Het heeft te maken met verpakking, waar ook aandacht aan wordt besteed vanuit verschillende oogpunten : om een marktsegment te vergroten, uit ergonomische overwegingen, omwille van de esthetiek of ook om besparingen te realiseren. We kennen een praktijkvoorbeeld waarbij een industriële vormgever de verpakking van een product heeft hertekend, waardoor één vrachtwagen dubbel zoveel producten kan vervoeren. De bedrijfsleider spaart dus de helft van de transportkosten uit.

In het verleden hebben we daar al aandacht voor opgebracht, zij het misschien te weinig. Binnen het VIZO houdt de dienst Vormgeving zich daarmee bezig. Er is volgens mij nog wel te weinig aandacht uitgegaan naar het slaan van bruggen tussen de wereld van de vormgeving en het design enerzijds en de bedrijfswereld anderzijds. Bedrijfsleiders moeten we ervan overtuigen dat industriële vormgeving belangrijk is, en de overheid moet terzake een sensibiliserende rol vervullen. De Koning Boudewijnstichting heeft op een bepaald ogenblik een jonge afgestudeerde van de richting industriële vormgeving in een aantal bedrijven tewerkgesteld. Nadien is die afgestudeerde vast aangeworven. De overheid kan dus op dat vlak een brugfunctie vervullen.

Tijdens de begrotingsbesprekingen zal ik ervoor pleiten om daar middelen voor vrij te maken. Ook in de beleidsbrief zal daar aandacht aan worden besteed. Volgende week maandag organiseren we een rondetafelconferentie over design en industriële vormgeving, met de betrokken overheidsactoren en enkele bedrijfsleiders die al enige praktische ervaring hebben. We willen niet betuttelen, maar bruggen bouwen.

Een aantal bedrijfsleiders doen hard hun best om een product op de markt te krijgen, maar ze zijn zo druk bezig met de degelijkheid dat het product het niet haalt op de markt. Er moet een mix zijn van degelijkheid, vormgeving en marketing. In onze buurlanden is die mix er wel. In het artikel in Weekend Knack lasen we dat vele Vlaamse topdesigners voor het buitenland werken, omdat Italië, Duitsland en de Scandinavische landen de kaart van design wel met succes hebben getrokken. In de bijlage van De Morgen stond dit weekend een arti-

kel over de vijf Europese designcentra. Vlaanderen hoort er niet bij, want wij hebben onze troeven – ten onrechte – niet uitgespeeld. In de toekomst moet de economie op alle mogelijke manier worden gestimuleerd, en ook op het vlak van design moeten we een tandje bijsteken. We zullen het design broodnodig hebben.

We hebben studies gepresenteerd en maandag volgt een rondetafelconferentie. Daarna zullen we over de zaak praten naar aanleiding van de begroting en de beleidsbrief.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. U mag natuurlijk niet vergeten dat uw nota en mijn vraag van voor de Septemberverklaring dateren, namelijk van 8 en 25 augustus.

Vlaanderen heeft in het verleden de trein van het design gemist. Op design werd nogal meewarig gereageerd. Het verschil tussen confectie en haute couture was niet altijd even duidelijk : alles was kledij. Het wordt hoog tijd dat het beleid oog heeft voor design, maar zonder daarbij betuttelend op te treden. Industriële vormgeving kan ook slaan op een gebouw of een jacht. De term slaat op alles waarbij iets wordt gekocht omwille van de vorm. Vorm is dus belangrijk voor een product.

De financiële implicaties van uw voorstellen zullen aan bod komen tijdens de begrotingsbesprekingen.

Als parlamentslid ben ik nogal beducht voor rondetafelgesprekken. Het parlement holt daarbij de zaken achterna, denken we maar over de gesprekken over de automobielsector. Die sectorale werkwijze vormde voor paars het speerpunt van een nieuw beleid, want dat beleid kreeg vorm via rondetafelconferenties. Ook voor de textielsector en de petrochemische sector werden rondetafelgesprekken georganiseerd. Zo'n werkwijze veroorzaakt echter een kloof met het parlement. Hier worden immers achteraf vragen gesteld en interpellaties gehouden omdat de parlementsleden de kennis over een bepaald thema niet tegelijkertijd met de beleidsvoerders verzamelen. Het is een spijtige zaak voor het parlement dat wij slechts van ver of helemaal niet bij de gesprekken worden betrokken, en daardoor stellen we vragen die eigenlijk overbodig zijn. De automobielsector kwam jarenlang aan bod in deze commissie, want om de paar maanden werd er een vraag over gesteld. In feite waren we nooit mee.

Bogaert

Ik wil daarom aan de Vlaamse regering vragen om in de toekomst het parlement, en meer bepaald de bevoegde commissies, tijdig bij de zaak te betrekken. Pas op het ogenblik dat de regering de kennis al heeft vergaard en het kabinet een verslag heeft opgesteld, kunnen wij een beetje volgen. We hinken daarbij achterop en de tijd is te kort om ons te overtuigen van decretale beslissingen. Het is alsof we in een klas zitten : u bent de leerkracht die alles al lang weet, wij zijn de leerlingen die alles voor het eerst horen. Ik roep de regering op om dat te veranderen.

U had het in de media over een Vlaams kenniscentrum voor design. Bestaat dit centrum reeds in embryonale vorm, of zult u er middelen voor uittrekken in de begroting ?

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Bogaert, het centrum zal inderdaad op de begroting worden ingeschreven. Er bestaat reeds een dienst voor vormgeving, maar we willen een echt kenniscentrum, in navolging van bijvoorbeeld Flanders Drive. Er zal worden gewerkt via PPS. Het streefdoel is een excellentiepool. Ik begrijp dat soms kritiek geleverd wordt op design, want die term wordt soms heel eng ingevuld als de strik rond de verpakking. Daar moeten we iets aan doen, want er gaat een hele wereld schuil achter de industriële vormgeving.

De meubelsector heeft spontaan gereageerd en daarvoor heb ik respect. Die had op een bepaald moment ingezien dat hij het niet meer kon halen met traditionele eiken meubelen. De sector deemsterde gewoon weg. Als de meubelmakers toen niet proactief hadden gereageerd op de nieuwe tendens, dan was die sector vandaag erg noodlijdend geweest. Ze hebben echter spontaan zelf op de situatie ingespeeld, en vandaag zijn ze weer toonaangevend en exporteren ze weer.

De heer André-Emiel Bogaert : Ik begrijp hieruit dat het de bedoeling is een Vlaams kenniscentrum op te richten.

We hebben inderdaad een belangrijke trein gemist. Ik heb ooit een gesprek gehad met iemand uit de streek van Aalst die gehuwd is met een Zweedse. Hij zei dat Vlaanderen de potentie had om een bedrijf als Ikea voort te brengen. Dat is echter niet gebeurd. In Scandinavië wordt door de beleidsmakers veel vlugger ingespeeld op hedendaagse tendensen op alle niveaus, echter zonder betuttelend te zijn. Dat is wat wij moeten leren.

We moeten een venster openen op het economisch gebeuren. Het gaat immers niet zozeer om economische steunmaatregelen, want dat zijn vaak druppels op een hete plaat. Het gaat erom op het juiste moment mee te zijn. Dan kunnen we Vlaamse Ikea's doen ontstaan.

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze charmante vraag is door de minister op even charmante wijze maar ook met de nodige realiteitszin beantwoord. Mevrouw de minister, u hebt de voorbije dagen en weken signalen uitgezonden dat u dit onderdeel van het economisch leven wilt promoten.

Er zijn instellingen in Antwerpen en Kortrijk die niet onaardig presteren inzake interieur en productontwikkeling. Is het dan ook niet aangewezen dat het economisch beleid een interactie aangaat met het onderwijs in productontwikkeling en vormgeving ?

Mensen moeten ook worden aangesproken op hun mentaliteit. Immers, niet alleen de Scandinaviërs, maar ook de Italianen en anderen hebben bewezen dat het kan, als we er maar in geloven. Moet u dit niet op de agenda zetten om het samen met de minister van Onderwijs aan te pakken ?

Minister Patricia Ceysens : De drie hogescholen in Kortrijk, Antwerpen en Genk blijken een erg performante opleiding aan te bieden. We hebben ze in samenspraak met de minister van Onderwijs uitgenodigd voor de rondetafelconferentie. Bovendien hebben we, in overleg met minister Van Grembergen, het designmuseum uitgenodigd, want ook daar gaat een dynamiek van uit. Wij, met onze bevoegdheid Economie, hebben dan weer de bedrijfswereld en de ontwerpers gevraagd.

Zo krijgen we een multidisciplinaire aanpak, die toelaat dat de partners elkaar leren kennen, want dat blijkt op zich al een probleem te zijn. Ze doen allemaal wel hun werk, maar op hun manier en zonder dat het tot een bundeling komt. Het is naar ik verneem ook een moeilijke wereld, met veel lange tenen. Ook daaraan moeten we denken bij de vraag waarom we de trein hebben gemist.

In elk geval hebben we de ambitie die krachten te bundelen. Dan zit er volgens mij voor Vlaanderen veel in. We moeten om geen enkele reden onderzoeken voor de regio's die zich nu profileren en die bijvoorbeeld in de bijlage van De Morgen te zien

Ceysens

zijn. We hebben een traditie en een sterke culturele achtergrond. De Vlaamse bodem is er dus klaar voor, maar we kunnen niet goed samenwerken, we hebben te vaak lange tenen, en het water tussen die verschillende werelden is daardoor vaak te diep.

Daarom willen we een en ander multidisciplinair aanpakken om iedereen die ermee bezig is, bijeen te brengen. Door dit thema af en toe in de media te brengen, hebben we zelf ook veel reacties gekregen van mensen die onze analyse delen en er willen aan meewerken. Ik ben ervan overtuigd dat dit een van de belangrijke troeven is die Vlaanderen ondermaats benut.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *De heer André-Emiel Bogaert, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de stopzetting van de werking van het Instituut voor Journalistiek

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de stopzetting van de werking van het Instituut voor Journalistiek.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het Instituut voor Journalistiek heeft de nieuwe leergang, die moest starten op donderdag 2 oktober, geschrapt. De 12 tweedejaarsstudenten krijgen nog les, maar dan in de kantoren van de Algemene Vereniging van Berooptjournalisten van België.

De reden om de opleiding te schrappen is niet het gebrek aan belangstelling van kandidaat-journalisten, maar ligt bij het VIZO dat als verantwoordelijke voor de logistieke steun dit jaar verstek heeft laten gaan. De cursus wordt sinds 1997 gegeven in het centrum van Brussel, maar het lokaal wordt nu blijkbaar gesloten. Een andere locatie is voor het Instituut voor Journalistiek niet aanvaardbaar we-

gens de moeilijke bereikbaarheid. Er is ook een financieel probleem, want het schoolgeld is al geïnd.

Mevrouw de minister, bent u door het VIZO op de hoogte gebracht van de logistieke problemen van het Instituut voor Journalistiek ? Bent u bereid – eventueel in overleg met de ministers van Media en Onderwijs – te zoeken naar een oplossing voor dit probleem ?

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, ik heb hierover contact gehad met het VIZO.

Tussen het Instituut voor Journalistiek, de VZW – het vroegere Centrum Brucemo, Brussels Centrum voor Middenstandopleiding VZW – en het VIZO bestaat een jarenlange samenwerking. Het vroegere centrum Brucemo is opgeheven bij de hervorming van de vroegere CMO's – Centrum voor Middenstandopleiding – tot de 5 Syntra.

Het nieuwe Brusselse centrum, Syntra Brussel, werd opgericht op 18 juni 2003 en door de Vlaamse regering officieel erkend op 18 juli 2003, met ingang van 1 september 2003. De erkenning gebeurde op basis van een nieuw business- en financieel plan. De cursussen in het nieuwe schooljaar vinden plaats in Ukkel. De leslokalen in de Champagnestraat zijn gesloten en worden momenteel verhuurd aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie van het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Het Instituut voor Journalistiek heeft het VIZO laten weten dat het de beschikbare lokalen in Ukkel niet geschikt acht. Op 4 juli 2003 werd een vergadering belegd, waarbij afgevaardigden van het Instituut voor Journalistiek, een afgevaardigde van Syntra Brussel en een afgevaardigde van het VIZO aanwezig waren.

Er werd onderzocht of de cursussen kunnen plaatsvinden op een locatie die beter geschikt is voor het Instituut voor Journalistiek. Het gebouw Residence Palace in de Wetstraat werd hierbij genoemd.

Ook de knelpunten over het inschrijvingsgeld werden besproken en een regeling voorgesteld. Zowel Syntra Brussel als het VIZO zijn – binnen de marges van het vigerende wettelijke kader – steeds ingegaan op vragen van het instituut. Indien er financiële eisen zijn vanwege het instituut, kan Syntra Brussel niet buiten het wettelijke kader treden.

Op 21 oktober is er een nieuw overleg gepland met de betrokkenen. Het VIZO heeft er alle vertrou-

Ceysens

wen in dat – met de nodige goodwill van beide kanten – de logistieke en financiële problemen tijdens die vergadering worden opgelost.

Ik heb nog geen contact opgenomen met de minister van Media, omdat ik de garantie krijg dat de problemen op 21 oktober opgelost zullen zijn.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mevrouw de minister, het schooljaar zou normaal gestart zijn op 2 oktober. Het is vandaag 14 oktober en op 21 oktober is een vergadering gepland.

Waar verblijven de studenten op dit moment ? Is de opleiding geschrapt en wordt gewacht tot een nieuwe locatie beschikbaar is ?

Minister Patricia Ceysens : De twee VZW's overleggen momenteel en proberen tot een akkoord te komen. Naar eigen zeggen zullen ze tot een akkoord komen, maar ze vragen tijd tot 21 oktober. De locatie is blijikbaar in orde.

De heer Carl Decaluwe : Waar moeten de 12 tweedeaarsstudenten nu les volgen ?

Minister Patricia Ceysens : De studenten krijgen nu les in de Wetstraat.

Sinds juni onderhandelen de twee VZW's. Er wordt geprobeerd om meer financiële ruimte te creëren, maar dit is niet altijd mogelijk. Volgende week wordt duidelijk of een oplossing wordt bereikt.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de uitbreiding van de doelgroep voor opleidingscheques

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Laurys tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de uitbreiding van de doelgroep voor opleidingscheques.

De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op dit moment zijn er twee soorten opleidingscheques. Er zijn opleidingscheques voor de ondernemingen – de werkgever koopt cheques en de werknemers krijgen een opleidingsaanbod via de erkende opleidingsverstrekkers –, en sinds 1 september, in uitvoering van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord, kunnen werknemers ook zelf opleidingscheques aankopen.

Mijn vraag gaat uitsluitend over de cheques voor de bedrijven. In december heeft uw voorganger een ministerieel besluit uitgevaardigd met de uitvoeringsmodaliteiten en de lijst van bedrijven die in aanmerking komen. De sector van de VZW's heeft toen gereageerd, omdat de VZW's uitgesloten waren van het recht om cheques te kopen. De Vlaamse Federatie van Beschutte Werkplaatsen vroeg een uitbreiding van het toepassingsgebied van de opleidingscheques, maar die kwam er niet. In het Vlaams werkgelegenheidsakkoord werd afgesproken om in een uitbreiding voor de hele privé-sector te voorzien.

De beschutte en sociale werkplaatsen blijven uitgesloten van het recht op opleidingscheques, maar kunnen wel genieten van het VIVO-fonds, dat werd opgericht voor de Vlaamse non-profitsector en een extra budget van 2,2 miljoen euro krijgt. De VZW's en de feitelijke verenigingen die niet tot de non-profitsector behoren, vallen uit de boot. Het was de uitdrukkelijke bedoeling van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord om ze onder het toepassingsgebied van de opleidingscheques te brengen.

Mevrouw de minister, zult u het Vlaams werkgelegenheidsakkoord 2003-2004, met de vooropgestelde uitbreiding, uitvoeren ? Is er een ontwerp voor een decretale basis aanwezig ? Opleidingscheques worden op dit moment gefinancierd met expansiesteun. Er is een decreet nodig om ook VZW's toe te laten.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de wettelijke grondslag voor de maatregelen van de opleidingscheques is artikel 6 van het decreet van 15 december 1993, ter bevordering van de economische expansie in het Vlaams Gewest. Binnenkort zal dit gewijzigd worden door het besluit betreffende het economisch ondersteuningsbeleid, in uitvoering van het decreet van 31 januari 2003. Volgens beide decreten komen de

Ceysens

VZW's – ingevolge de definitie van onderneming – niet in aanmerking.

In het ontwerp van programmadecreet voor de begroting 2004 wordt bepaald dat de Vlaamse regering in steun kan voorzien voor de opleiding van werkenden. Voor de toepassing van deze bepaling wordt de nieuwe definitie van onderneming : 'De natuurlijke personen die koopman zijn of een zelfstandig beroep uitoefenen, de vennootschappen die de rechtsvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen, de vereniging zonder winstoogmerk' – hier komen de VZW's dus wel in de definitie –, de Europese Economische Samenwerkingsverbanden en de economische samenwerkingsverbanden die beschikken over een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest of zich ertoe verbinden een exploitatiezetel in het Vlaams Gewest te vestigen.'

Na goedkeuring van deze uitbreiding van de definitie van onderneming zullen dus ook VZW's die noch tot de Vlaamse noch tot de federale non-profitsector behoren, gebruik kunnen maken van opleidingscheques. Feitelijke verenigingen blijven hoe dan ook uitgesloten aangezien ze geen rechtspersoonlijkheid hebben. Ik wil evenwel opmerken dat het besluit van de Vlaamse regering van 14 december 2001 in artikel 1, punt 3 bepaalt dat : 'de opleidingscheque door de onderneming moet worden aangevraagd ten behoeve van de opleiding van een werkende in de onderneming, namelijk voor de bij arbeidsovereenkomst tewerkgestelde persoon die zijn activiteit binnen een in het Vlaams Gewest gelegen exploitatiezetel van een onderneming uitoefent alsook de persoon die voornamelijk als zaakvoerder of actieve vennoot aangesloten is bij het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering van Zelfstandigen of bij een sociale verzekeringskas voor zelfstandigen'.

VZW's zullen dus enkel opleidingscheques kunnen aankopen voor hun werknemers en niet voor hun leden. Alleen VZW's met een aansluitingsnummer bij de RSZ zullen opleidingscheques kunnen aankopen. Deze uitbreiding heeft eveneens impact op de webapplicatie die daartoe moet worden aangepast.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Wat is de timing ?

Minister Patricia Ceysens : Dit komt in het programmadecreet 2004.

De heer Jan Laurys : Dat wordt geregeld via een herdefiniëring van de term 'onderneming' ?

Minister Patricia Ceysens : Inderdaad.

De heer Jan Laurys : De nieuwe regeling geldt enkel voor werknemers ? Dat is zo voor alle bedrijven ?

Minister Patricia Ceysens : Inderdaad.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijk tot mevrouw Patricia Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de gevolgen van de bij de federale regeringsonderhandelingen besliste defederalisering van het verlenen van exportvergunningen van wapens

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijk tot mevrouw Ceysens, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid en E-government, over de gevolgen van de bij de federale regeringsonderhandelingen besliste defederalisering van het verlenen van exportvergunningen van wapens.

De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik diende deze vraag in begin september. Ze handelt vooral over de Delcreditedienst. Ongeacht de terechte opmerkingen van de heer Van den Brande, wil ik enkele vragen stellen. Het is niet de eerste keer dat we een Vlaams minister hierover ondervragen. Ik zal daar uitvoerig naar verwijzen.

Direct na de totstandkoming van het federaal regeerakkoord 'Een creatief en solidair België, zuurstof voor het land' bleek dat de federale overheid de wapenlicenties wilde overdragen aan de gewesten. Dit resulteerde in de bijzondere wet van 12 augustus 2003 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980. De overheveling van de bevoegdheid van wapenhandel van de federale staat naar het Vlaams Gewest op zich is niet de reden van deze vraag om uitleg. Hier wil ik hoofdzakelijk de klemtoon leggen op de gevolgen van het overhaast

Van Dijck

handelen van de federale regering op de Delcredere-dienst en op de personeels- en financiële toestand. We zijn niet tegen een defederalisering, laat dat duidelijk zijn.

In de eerste plaats bespreek ik de gevolgen op de Delcredere-dienst. Op 5 november 2002 confronteerden we bij een interpellatie uw voorganger, de heer Gabriëls, met het KB van 3 juli 1992 betreffende de organisatie van de Nationale Delcredere-dienst. Dit KB stelt namelijk zeer duidelijk dat : ‘onder voorbehoud van persoonlijk belang, niemand zich mag onthouden bij beslissingen van de raad van beheer’. In deze raad van beheer zeten twee afgevaardigden van het Vlaams Gewest. Minister Van Mechelen, die in naam van zijn collega antwoordde, lichtte de tot dan toe gevolgde gedragslijn van de Vlaamse vertegenwoordigers toe. ‘Bij een wapenlevering aan een HIPC, een highly indebted poor country, en/of een land geconfronteerd met een ernstig binnenlands conflict, en/of een land gelegen in een regio die als onstabiel kan worden beschouwd, hebben de vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest zich in het verleden steeds onthouden. In andere gevallen keurden ze het voorstel goed.’

We hebben daarop een pittige discussie gehad. Volgens het KB mag niemand zich onthouden. Omdat deze gedragslijn indruiste tegen het hierboven aangehaalde KB, engageerde de minister zich ertoe om een moediger houding aan te nemen. ‘Om in de toekomst elk misverstand over de onthouding uit te sluiten, stemmen de beheerders namens het Vlaams Gewest voortaan tegen in de gevallen die zo-even werden vermeld.’

Eind juli 2003 verviel het contract van FN aan Nepal en moest er dus worden overgegaan tot een nieuwe vergunning omdat nog niet alle wapens geleverd waren. Dit was voor de federale regeringspartijen de aanleiding om met de grootste hoogdringendheid de bevoegdheid van wapenuitvoervergunningen over te hevelen naar de gewesten. De Delcredere-dienst blijft echter bevoegd voor het verzekeren van de exportrisico's. Een gelijkaardig geval is dat van de FN-wapens aan Venezuela. Wij vragen ons af wat de houding in deze twee dossiers was van de vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest. Eigenlijk stellen we ons ook die vraag over de ‘Vlaamse federale ministers’ Moerman en Verwilghen. We gaan ervan uit dat, conform het KB van 3 juli 1992 en de verklaringen van uw voorganger, de Vlaamse vertegenwoordigers tegen gestemd hebben.

Deze toestand is niet langer houdbaar. Nu Buitenlandse Handel volledig een gewestelijke materie is, moeten de gewesten daarvoor ook de volle verantwoordelijkheid dragen. Via de aan de Delcredere-dienst toegekende federale dotatie draait immers ook de Vlaamse belastingsbetaler op voor een exportrisico van een Waals bedrijf, onder vergunning van het Waals Gewest, aan een hoogrisicoland. Bovendien komen we in de absurde situatie terecht waarbij de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering mee moeten beslissen over de verzekering van de door de Waalse regering toegestane leveringen en omgekeerd. Ons voorstel is dan ook om ofwel te komen tot een splitsing van de Delcredere-dienst in een Vlaamse, Waalse en Brusselse dienst, ofwel te komen tot de oprichting van een NV, conform de richtlijnen van de Europese Commissie.

Ten slotte zal ik het hebben over de gevolgen op de personeels- en financiële toestand. Hoewel Vlaanderen bevoegd is geworden voor het afleveren van wapenvergunningen en het terzake ook de nodige regelingen moet treffen binnen haar administratie, staan hier vooralsnog geen financiële compensaties tegenover. Evenmin is er sprake van de overdracht van personeel. Vandaag is er terzake geen expertise in de Vlaamse administratie, en dat is uiteraard begrijpelijk. Uit krantenartikels kunnen wij wel afleiden dat minister-president Somers hierover reeds van gedachten heeft gewisseld met zijn Waalse collega, de heer Van Cauwenberghe. Begin september beslisten zij een werkgroep op te richten, wat hopelijk zal leiden tot de overdracht van personeelsleden van de federale administratie. Er zou met de federale overheid een soort van protocol moeten worden uitgewerkt, dat voorziet in financiële compensaties en de overdracht van personeelsleden. Maar zover zijn we echter nog lang niet. Of vergis ik mij ?

Er rijzen bijgevolg enkele vragen. Eén : hoe hebben de vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest gestemd over het dossier van de verzekering tegen de exportrisico's van de levering van FN aan Nepal, eind juli 2003 ? Ik breng u in dat verband de houding van uw voorganger ter herinnering. Wat was de houding van de andere leden van de raad van beheer ? Heeft de Delcredere-dienst een verzekering voor FN afgesloten ? Twee : wat was het stemgedrag van de vertegenwoordigers van het Vlaams Gewest toen het dossier van de verzekering tegen de exportrisico's van de levering van FN aan Venezuela eind augustus 2003 ter sprake kwam ? Wat was de houding van de andere leden van de raad van beheer ? Drie : hoe staat de Vlaamse regering tegenover de huidige toestand

Van Dijck

waarbij de Vlaamse vertegenwoordigers in de Delcrederedienst zich moeten uitspreken over het verlenen of weigeren van exportvergunningen voor Waalse en Brusselse wapenleveranciers op basis van Waalse en Brusselse decreetgeving, en wetende dat de Delcrederedienst mee gefinancierd wordt met geld van de Vlaamse belastingbetaler ? Welke houding zullen de Vlaamse vertegenwoordigers in de toekomst innemen ? Houden ze vast aan het standpunt dat minister Van Mechelen ons begin dit jaar meedeelde : we zijn tegen omdat het om een 'highly indebted poor country' gaat ?

Vier : ziet de Vlaamse regering heil in de oprichting van een eigen Vlaamse Delcrederedienst voor de verzekering van de exportrisico's van de Vlaamse bedrijven, aangezien heel het bevoegdheidspakket van de buitenlandse handel is overgeheveld naar de gewesten ? Of steunt de Vlaamse regering eerder het idee om een NV op te richten, conform de richtlijnen van de Europese Commissie ? Welk tijdspad kunnen we hierbij hanteren ? Vijf : wat is de reden dat bij de totstandkoming van de federale bijzondere wet van 12 augustus 2003 de ondersteunende overdracht van middelen en gespecialiseerd personeel aan de gewesten niet ter sprake is gekomen ? We krijgen een boot, maar geen roeiers. Wat zijn de minimumcompensaties die de Vlaamse regering nodig heeft om de bevoegdheid optimaal te kunnen uitoefenen ? Wat kunnen we verwachten van de werkgroep van de deelstaten, en tegen wanneer zal er een protocol met de federale overheid zijn ? Hoe worden de dossiers aangepakt in de tussentijd waarin Vlaanderen bevoegd is maar nog niet alles op punt staat ?

De voorzitter : De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem : Ik sluit me graag aan bij de vorige spreker, en pleit voor de oprichting van een Vlaamse Delcrederedienst. Als buitenlandse handel wordt opgesplitst, dan is het logisch dat de verzekeringsaspecten daarvan ook naar de gewesten gaan.

De voorzitter : Minister Ceysens heeft het woord.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, wellicht zal het niet de laatste keer zijn dat we dit onderwerp hier bespreken. Ik zal de vragen van de heer Van Dijck een voor een beantwoorden. Een. De hernieuwing van de verzekering tegen de exportrisico's van de levering van FN aan Nepal is tot op heden nog niet op de verga-

deringen van de raad van bestuur van Delcredere geagendeerd. Uw vraag is dus zonder voorwerp.

De heer Kris Van Dijck : Wil dat zeggen dat er geen verzekering is aangevraagd ?

Minister Patricia Ceysens : Er is bij de Delcrederedienst geen hernieuwing van de verzekering aangevraagd.

Ten tweede : het dossier van de levering van FN aan Venezuela is op 16 juni op de raad van bestuur van de Delcrederedienst besproken. De raad van bestuur heeft dat dossier eenparig aanvaard. De Vlaamse vertegenwoordigers hebben geoordeeld dat er geen reden was om tegen te stemmen, vermits Venezuela geen 'highly indebted poor country' of HIPC is, het land niet in een als onstabiel beschouwde regio ligt en het ook niet wordt geconfronteerd met een ernstig binnenlands conflict. Omdat op die vergadering het quorum niet is bereikt, is de spoedprocedure ingeroepen. Daardoor kon de voorzitter de polis uitschrijven. De beslissing is bekrachtigd via de goedkeuring van de notulen op de eerstvolgende raad van bestuur van 22 juli.

Ten derde : hoe zit het met de nieuwe gedragslijn van de vertegenwoordigers van de Vlaamse regering in de raad van bestuur van de Delcrederedienst na de defederalisering van de wapenexportvergunningen ? Omdat de politieke verantwoordelijkheid over wapenexport bij de gewesten berust, moet de federale Delcrederedienst zich nog enkel buigen over de verzekeringstechnische aspecten van die dossiers. Indien in de Delcrederedienst nog politieke opportuiniteitsafwegingen werden gemaakt, zou dat de hele defederaliseringsfilosofie ondergraven.

Ten vierde : inzake de eventuele omvorming van de Delcrederedienst zal de Vlaamse regering overleg plegen met de federale regering over de beste manier om de dienst te moderniseren, onder meer ten gevolge van de defederalisering van de bevoegdheid inzake wapenhandel. Of een eigen Vlaamse Delcrederedienst nuttig is, moet nog worden bestudeerd. Dat kan echter worden betwijfeld gezien de beperkte schaal waarop hij zou moeten opereren. Verzekeringstechnisch gesproken moet de schaal immers zo ruim mogelijk te zijn. Het politieke debat hierover is echter geopend.

Ten vijfde : de niet-overdracht van het personeel en de financiële middelen is een gevolg van een federaal besluitvormingsproces. De bevoegdheid is wél overgedragen, maar de mensen en de middelen

Ceysens

niet. Naar aanleiding van de beslissing van de federale regering om de bevoegdheid over te dragen is op initiatief van de eerste minister een werkgroep opgericht. Die moet de personele en financiële gevolgen van de bevoegdheidsoverdracht in kaart brengen. In die werkgroep overlegt de federale overheid met de gewesten, maar daar is nog geen akkoord bereikt over de overdracht van personeel en middelen.

De Vlaamse regering heeft dan ook op 3 oktober jongstleden beslist om de problematiek van de overheveling van personeel en financiële middelen te agenderen op het eerstvolgende Overlegcomité. Teneinde de continuïteit van de dienstverlening te garanderen, werden wel twee protocollen uitgewerkt die nu ter ondertekening voorliggen : een protocol met de federale overheidsdienst Economie en een protocol met de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken. Samen met de andere gewesten is overeengekomen dat de federale overheidsdienst Economie, in een overgangperiode tot eind 2003, de loketfunctie waarneemt.

De aanvragen worden bij de federale overheidsdienst Economie ingediend en de ambtenaren van de federale overheidsdienst Economie bereiden de dossiers administratief en technisch voor en maken ze vervolgens over aan het Vlaams Gewest. De administratie Buitenlands Beleid van het Vlaams Gewest bereidt daarna het politieke advies voor. Daartoe kan de Vlaamse administratie via een contactpunt binnen de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken de nodige informatie inwinnen om het land van bestemming te toetsen aan de criteria van het federaal wetgevend kader dat voornamelijk van toepassing is. De dossiers worden daarna, voorzien van advies, door de administratie Buitenlands Beleid overgemaakt aan mijn kabinet, en aan mij ter ondertekening voorgelegd.

In geval van een gunstige beslissing drukt de federale overheidsdienst Economie een licentieformulier af, dat door de ABB wordt voorzien van het logo van het Vlaams Gewest, wordt ondertekend en naar de aanvrager wordt opgestuurd.

De voorzitter : De heer Van Dijk heeft het woord.

De heer Kris Van Dijk : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord, maar het is niet zo evident om zomaar een opsplitsing te maken tussen de politieke verantwoordelijkheid en de verzekeringsverantwoordelijkheid. Ik beaam dat het voor de verzekeringsverantwoor-

delijkheid het best is om de groep zo groot mogelijk te houden om zo het risico te verkleinen. In deze zaak zijn de twee verantwoordelijkheden nogal sterk met elkaar verbonden. Er worden een aantal internationale afspraken gemaakt, ik denk aan die over de HIPC's, en aan de wetten over landen in burgeroorlog of met interne twisten. Het verzekeringstechnische aspect heeft daar natuurlijk ook mee te maken.

De voorliggende constructie lijkt me nogal vreemd. Een schoonmoeder moet immers nog beslissen. Ofwel dragen we de verantwoordelijkheid volledig, inclusief alle risico's. Ofwel doet iemand anders dat. Ik wil geen boeman spelen tegenover het andere gewest, want wij voeren evenzeer wapens uit. Ik wil de Vlaamse vertegenwoordigers in de Delcrederedienst oproepen om de normen even streng te houden. Als er aanwijzingen zijn dat er in een land problemen zijn, moeten we ons houden aan de afspraken en normen over het al dan niet afleveren van een verzekering. Die verzekering kan zich immers ook tegen ons keren, omdat wij als gewest bevoegd zijn en dus worden geacht de juiste beslissing te hebben genomen. De belastingbetaler draait dan op voor de kosten. De rol van de Delcrederedienst mag niet worden onderschat. Er is dan wel een feitelijke opdeling bij de beslissing, maar niet in het geval van een risico. Ik vraag dus om de gedragslijn aan te houden, die minister Van Mechelen vorig jaar aan mij heeft meegedeeld.

De voorzitter : Mevrouw de minister, heb ik het goed begrepen dat de Delcrederedienst zich enkel met technische aspecten mag bezighouden en dus geen enkele discussie over politieke opportuniteit mag voeren ?

Minister Patricia Ceysens : Dat klopt, want als de politieke bevoegdheid naar de gewesten wordt overgeheveld, dan moeten de politieke overwegingen op het niveau van de gewesten worden gemaakt. Als wij de politieke beslissingen niet zouden nemen, dan plaatsen we onszelf opnieuw onder federale curatele. Wij zijn bevoegd en maken dus de politieke afweging. De Delcrederedienst onderzoekt enkel nog de verzekeringstechnische aspecten van de dossiers.

De heer Kris Van Dijk : Mevrouw de minister, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen dus politieke afwegingen maken, maar als niet wordt betaald, kunnen wij mee opdraaien voor de kosten. Ik stel de opsplitsing tussen verzekeraars en politieke verantwoordelijken dan ook in vraag.

Minister Patricia Ceysens : Als we het andersom doen, plaatsen we onszelf onder curatele.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, de politieke beslissingen worden genomen door de gewesten. De Delcredere dienst moet het verzekeringstechnische karakter van de uitvoer onderzoeken en draagt er ook de verantwoordelijkheid voor. Het is niet omdat een gewest beslist, dat een wapenuitvoer sowieso plaatsvindt. De uitvoer moet immers ook worden verzekerd, en daarover beslist de Delcredere dienst.

Minister Patricia Ceysens : Dat klopt, maar de politieke besluitvorming ligt volledig bij de gewesten.

De heer Kris Van Dijck : Ik begrijp dit alles wel, maar een jaar geleden heeft de Vlaamse regering een lijn bepaald. Toen werd beslist dat er enkel een verzekering zou worden gegeven als werd voldaan aan een aantal voorwaarden. Ik vraag dat de lijn die toen door minister Van Mechelen, in vervanging van toenmalig minister Gabriels, werd uitgelegd, behouden blijft. Die lijn ging over de houding in de Delcredere dienst.

De voorzitter : Het probleem is de defederalisering, want die leidt tot responsabilisering van de gewesten. De gewesten nemen de politieke beslissingen. Vlaanderen kan zich wel vragen stellen over een Waalse beslissing, maar ten gevolge van de defederalisering worden de beslissingen op gewestelijk niveau genomen. De Delcredere dienst beslist over de verzekeringstechnische aspecten. Wij kunnen niet langer interveniëren.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Van Dijck, in het licht van uw politieke overtuiging verwondert uw reactie mij ten zeerste. We hebben nu een eigen bevoegdheid, maar u wilt dat we ons onder federale curatele plaatsen.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, laten we de redenering even omdraaien. Wat is er veranderd voor de Delcredere dienst ? Er is helemaal niets veranderd.

Minister Patricia Ceysens : Toch wel, de politieke bevoegdheid is naar de gewesten gegaan. Dat is een groot verschil.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, de bevoegdheid van de Delcredere dienst is dezelfde gebleven. De bevoegdheid van de federale over-

heid werd overgedragen aan de gewesten, maar de rol van de Delcredere dienst is niet gewijzigd.

Ik citeer uit het antwoord van minister Van Mechelen over het verzekeringstechnische aspect, niet over het afleveren van wapenvergunningen : 'Om in de toekomst elk misverstand over de onthouding uit te sluiten, stemmen de beheerders namens het Vlaams Gewest voortaan tegen in de gevallen die zo-even werden vermeld.' Die gevallen waren : 'bij een wapenlevering aan een HIPC en/of een land geconfronteerd met een ernstig binnenlands conflict en/of een land gelegen in een regio die als onstabiel wordt beschouwd'.

Voor de Delcredere dienst is dus niets veranderd. Ik vraag alleen dat onze houding afgestemd blijft op deze criteria.

Minister Patricia Ceysens : Mijnheer Van Dijck, we konden niet anders dan zo reageren omdat we niet over een eigen Vlaamse bevoegdheid beschikten. Als we nu echter aanhouden wat u voorstelt, dan kan Wallonië, nadat wij hebben beslist om uit te voeren, ons tegenhouden. Het kan toch niet dat u zoiets vraagt, mijnheer Van Dijck ?

De voorzitter : Mijnheer Van Dijck, het politieke aspect dat vroeger een federale bevoegdheid was, is nu een gewestelijke. Het verzekeringstechnisch aspect van de Delcredere dienst blijft echter zoals het was. Dat betekent, als ik me niet vergis, dat onze bestuurders in de Delcredere dienst de beslissing van het Vlaams Gewest moeten verwoorden. Ze mogen niet anders stemmen dan het Vlaams Gewest heeft beslist.

De heer Robert Voorhamme : De criteria die de heer Van Dijck opsomt, hebben niets te maken met de ethische beschouwingen omtrent wapenuitvoer, maar alles met de verzekerbaarheid van het risico. Een HIPC is een land waarvan we zeker weten dat het verzekeringsrisico er bijzonder hoog ligt. Een land dat intern in conflict is, is een labiel land. Dat is te vergelijken met de A-rating. Het gaat om vrij objectieve criteria. Het zou waanzinnig zijn dat de Delcredere dienst andere normen zou hanteren en ook nog eens over ethische problemen inzake wapenuitvoer zou debatteren. Die bevoegdheid ligt nu immers bij de gewesten.

De heer Kris Van Dijck : Dat is niet wat ik vraag. Ik vraag dat de criteria die minister Van Mechelen heeft opgesomd, blijvend gehanteerd worden door de Vlaamse vertegenwoordigers.

Minister Patricia Ceysens : Moeten we dan toelaten dat, na een Vlaamse beslissing over een vergunning, Wallonië in de Delcredere dienst opnieuw een afweging kan maken van de politieke opportuniteit ervan ?

De heer Kris Van Dijck : Als de opgesomde criteria overtreden zijn, mag Vlaanderen inderdaad niet uitvoeren.

Minister Patricia Ceysens : We gaan ons toch niet onder Waalse curatele stellen ? Dat is wat u vraagt.

De heer Robert Voorhamme : Wat absoluut vermeden moet worden, is dat er een ethisch debat wordt gevoerd in de Delcredere dienst en dat door politieke druk ongelooflijke risico's worden genomen die de geloofwaardigheid van de Delcredere dienst zelf in het gedrang brengen. De bestuurders die daarin zetelen, hebben die opdracht. Het zou goed zijn indien er een gedragscode was omtrent verzekerings-technische kwesties.

Minister Patricia Ceysens : Er mogen geen politieke opportuniteitsafwegingen meer worden gemaakt in de Delcredere dienst.

De voorzitter : De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys : Mijnheer Voorhamme, de situatie is niet veranderd. De Delcredere dienst heeft zijn opdracht, en de politici hebben de hunne. De heer Van Dijck zegt evenwel terecht dat de Delcredere dienst ook met ethische overwegingen bezig is. Ik ben het er niet mee eens dat het gaat om louter verzekeringstechnische argumenten bij het nagaan of een land wordt geconfronteerd met een ernstig binnenlands conflict en of het gelegen is in een regio die als onstabiel kan worden beschouwd. Dat was juist het probleem in het dossier van Nepal. Het gaat ook om ethische overwegingen. Ik geef echter toe dat het niet veranderd is ten opzichte van de vroegere situatie.

De voorzitter : Als Vlaanderen, met de huidige wetgeving, een beslissing neemt, dan is dat een politieke beslissing. Is het dat wat u vraagt : of de Delcredere dienst dan nog zou kunnen oordelen dat de beslissing niet ethisch is ?

De heer Jan Laurys : Het is een vaststelling.

Minister Patricia Ceysens : Om in Vlaanderen een politieke opportuniteitsafweging te maken, is er een federale wet die de criteria vastlegt. Het valt niet te ontkennen dat er bij de overheveling van de politieke afweging naar de gewesten een en ander

is veranderd voor onze vertegenwoordigers in de Delcredere dienst. Vroeger waren zij het enige kanaal waarlangs Vlaanderen betrokken was bij de afhandeling van wapenkwesties. Nu hebben we onze eigen politieke bevoegdheid en hebben we bovendien nog vertegenwoordigers voor de verzekeringstechnische kant van de zaak.

Uiteraard is dat een andere manier om hiermee om te gaan. Vroeger waren die vertegenwoordigers de enige twee mensen die voor heel Vlaanderen konden spreken over wapenkwesties. Natuurlijk is dat een nieuw element. Als dat geen nieuw element is, dan vraagt u mij dat Vlaanderen zou aanvaarden dat ook Wallonië zich uitspreekt over de politieke opportuniteit van onze dossiers, en wij over die van de Waalse. Dat zou absurd zijn.

De voorzitter : De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u gaat voorbij aan de interne regelgeving van de Delcredere dienst. De dienst hanteert ook een black-list, en verzekert commerciële en politieke risico's. De politieke risico's worden geëvalueerd op basis van een schaal, en die evaluatie heeft een invloed op het te hanteren percentage. De dienst is immers niet gratis : er moet een premie worden betaald.

Er werd bijvoorbeeld jarenlang geen verzekering toegestaan voor Ierland, omdat daar een gevaar heerste op burgeroorlog. Wie morgen treinmateriaal of telecommunicatiemateriaal wil exporteren – om het eens niet over wapens te hebben –, moet een aanvraag doen bij de Delcredere dienst. Die zegt op voorhand welk risico onverzekerbaar is wegens politieke problemen in het betrokken land. Het gaat echter ook om financiële problemen. Probeer tegenwoordig maar eens een dekking van de Delcredere dienst te krijgen voor Argentinië. Dat land is virtueel failliet, en u zult die dekking niet krijgen.

Er zijn dus verschillende criteria, zowel financiële als politieke – zij het geen Belgische partijpolitieke criteria, maar criteria met betrekking tot de politieke risico's in het betrokken land. Op het einde van het jaar wordt de Delcredere dienst op zijn bilan afgerekend. Ik begrijp dat de heer Van Dijck vanuit zijn nationalistische visie een federalisering wenst, maar daar gaat het eigenlijk niet om. Het is een verzekeringsproblematiek, al werd er in het verleden – en misschien nu nog – wel eens politieke druk op de Delcredere dienst uitgeoefend om toch

van den Abeelen

een verzekering aan te bieden voor een land met een enorm risico.

Minister Patricia Ceysens : Toen Vlaanderen geen bevoegdheden had op dit vlak, waren de vertegenwoordigers in de Delcreditedienst de enigen die zich hierover konden uitspreken. Nu beschikken we wel over de politieke bevoegdheid, en er zal dus minder gekeken worden naar die twee vertegenwoordigers om de Vlaamse politieke houding te kennen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.25 uur.*
